

Anotace rozsudku ze dne 6. června 2013 ve věci č. 50094/10 – M. E. proti Francii

Senát páté sekce jednomyslně rozhodl, že v případě vyhoštění stěžovatele do Egypta by byl porušen článek 3 Úmluvy zakazující mučení a nelidské nebo ponižující zacházení či trestání. Stěžovatelovy námitky na poli článku 13 ve spojení s článkem 3 Úmluvy v souvislosti s údajnou neexistencí účinných prostředků nápravy Soud odmítl. Soud nepřiznal stěžovateli žádné spravedlivé zadostiučinění.

(i) Okolnosti případu

Stěžovatel je koptský křesťan, který odjel z Egypta, aby se dle svých tvrzení vyhnul pronásledování pro své náboženské přesvědčení a trestnímu stíhání pro proselytismus. Mezitím byl v té souvislosti egyptskými soudy odsouzen v nepřítomnosti ke třem letům odnětí svobody. Po třech letech pobytu ve Francii byl zadržen a bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění. Teprve tehdy stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu. Jeho žádost byla projednána ve zrychleném řízení a zamítnuta. Rozhodnutí potvrdily i vnitrostátní soudy.

(ii) Odůvodnění rozhodnutí Soudu

a) K tvrzenému porušení článku 3 Úmluvy

Soud připomněl, že riziko zacházení v rozporu s článkem 3 Úmluvy musí být posuzováno ve světle obecné situace v zemi původu a individuálních okolností stěžovatele. Dále připomněl, že byť stížnost musí být primárně posouzena prizmatem informací, které stát měl k dispozici, když rozhodl o vyhoštění, pro zvážení existence rizika je v případech, kdy stěžovatel dosud nebyl vyhoštěn, relevantním časovým rámcem okamžik posuzování případu Soudem.

Soud připustil, že v Egyptě v posledních letech dochází k útokům na koptské křesťany, přičemž odpovědné orgány nejsou ochotné útoky vyšetřovat. Usoudil však, že nelze mluvit o obecném riziku pro všechny koptské křesťany, které by samo o sobě mohlo vyvolat porušení článku 3.

Ve vztahu ke stěžovateli samotnému Soud na základě předložených dokumentů konstatoval, že riziko pronásledování stěžovatele, bez ohledu na uložený trest odnětí svobody, nelze vyloučit. Stěžovatel totiž doložil, že je úřady stále hledán. Navíc jako osoba odsouzená z proselytismu je stěžovatel přednostním terčem pro islámské fundamentalisty. I když tedy riziko pronásledování pochází od soukromých osob, nedostatek reakce policie zmiňovaný v mezinárodních zprávách dává důvod k pochybám, že by se stěžovatel u egyptských orgánů domohl účinné ochrany. Vyhoštěním stěžovatele by proto dle Soudu k porušení článku 3 Úmluvy došlo.

b) K tvrzenému porušení článku 13 ve spojení s článkem 3 Úmluvy

Stěžovatel dále namítal, že vzhledem k tomu, že jeho žádost o mezinárodní ochranu byla projednána ve zrychleném řízení (*procédure prioritaire*), neměl na vnitrostátní úrovni k dispozici účinný prostředek nápravy ve vztahu k jeho námitkám na poli čl. 3 Úmluvy.

Soud nezpochybnil zájem členských států na účinném zpracování velkého nápadu žádostí o mezinárodní ochranu a legitimitu zavedení zrychleného řízení pro žádosti zjevně nedůvodné, což konečně připouští i evropská směrnice 2005/85. Soud připomněl, že slučitelnost zrychleného řízení již posuzoval ve věci *I. M. proti Francii* (č. 9152/09, rozsudek ze dne 2. února 2012), kde shledal, že s ohledem na automatické zařazení žadatele do zrychleného řízení, krátké podací lhůty a materiální a procesní obtíže zajištěných žadatelů při dokazování jejich tvrzení byla účinnost dostupných prostředků nápravy omezená.

Stejně jako v uvedeném případě, kde Soud shledal porušení článku 13 ve spojení s článkem 3, i stěžovatel v projednávané věci byl stěžovatel prvožadatelem a měl k dispozici pouze omezené lhůty na přípravu úplné žádosti o ochranu. Stěžovatel nicméně podal svoji žádost s velkým odstupem, až tři roky po vstupu na francouzské území, měl tedy dostatek času podat žádost o mezinárodní ochranu, která by byla přezkoumána v řádném řízení, nebo si alespoň obstarat všechny potřebné dokumenty na obranu proti rozhodnutí o vyhoštění, které z důvodu jeho nelegálního pobytu v zemi mohlo být přijato. Stěžovatelovo tvrzení, že o možnosti požádat o mezinárodní ochranu nevěděl, Soud neshledal přesvědčivým.

Na závěr Soud zdůraznil, že stěžovatel dokázal i v krátkých lhůtách, které měl k dispozici, podat proti rozhodnutí o vyhoštění správní žalobu s odkladným účinkem (ve lhůtě 48 hodin) a žádost o mezinárodní ochranu (ve lhůtě 5 dnů). Stěžovatel dle Soudu nemůže s úspěchem tvrdit, že takto krátké lhůty, v nichž je obtížné si obstarat potřebné důkazní prostředky, ovlivnily dostupnost těchto opravných prostředků, jelikož, jak již bylo uvedeno výše, měl 3 roky na obstarání potřebných dokumentů. K porušení článku 13 ve spojení s článkem 3 Úmluvy tedy podle Soudu nedošlo.

c) K článku 39 jednacího řádu Soudu

Soud na závěr nařídil, aby do okamžiku nabytí právní moci rozsudku nebo dalšího rozhodnutí zůstalo v platnosti předběžné opatření vydané Soudem podle článku 39 jednacího řádu Soudu.